

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **A. S.**, zastoupeného JUDr. Pěvou Skýbovou, advokátkou, se sídlem Bartošova 3, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, týkající se rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 7. 2013, č. j. OAM-193/ZA-ZA15-ZA08/2013, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 5. 2014, č. j. 41 Az 20/2013 – 48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Pěvě Skýbové **se** za zastupování v řízení o kasační stížnosti **určuje** odměna ve výši 4.114 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím ze dne 23. 7. 2013, č. j. OAM-193/ZA-ZA15-ZA08/2013, zamítl žalovaný žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (zákon o azylu). Žalobce totiž ve své žádosti uváděl skutečnosti, které nenasvědčovaly, že by byl vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12, nebo že by mu hrozila vážná újma dle § 14a zákona o azylu.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Brně. Krajský soud rozsudkem ze dne 28. 5. 2014, č. j. 41 Az 20/2013 – 48, žalobu zamítl a ztotožnil se se závěry žalovaného.

[3] Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností. Stěžovatel namítá, že jak žalovaný, tak i soud nesprávně vyhodnotili důvody jeho pronásledování v zemi původu, kde mu hrozí pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině a vážná újma. Nesouhlasí se závěrem žalovaného i soudu, že mu nebránily žádné překážky v tzv. vnitřním přesídlení. Tvrdí, že spory o pozemek, který vede jeho rodina s mužem, který má za sebou vlivné politické pozadí a díky těmto vztahům je schopen zjistit jeho pobyt kdekoli v zemi

a pokračovat ve vydírání. Důvody hrozby od soukromé osoby, před kterou mu státní orgány nejsou ochotny ani schopny poskytnout ochranu, je v jeho případě dán, proto je přesvědčen, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle uvedených ustanovení. Nesprávné posouzení vytykané v žalobě správnímu orgánu krajský soud neodstranil, nezabýval se věcí odpovědně a nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, proto rozsudek soudu napadá z důvodů uvedených v § 103 odst. 1, písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel proto závěrem navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že ze stěžovatelovy výpovědi nebyly zjištěny žádné skutečnosti svědčící pronásledování v zemi původu z důvodů azylově významných, ani že by mu hrozilo nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Jednání švagra jmenovaného nemělo původ v žádném z azylově relevantních důvodů a policie začala po oznámení události konflikt mezi oběma rodinami řešit. Stěžovatel pak před krajským soudem během ústního jednání své obavy zveličil, když švagra označil za představitele významné politické strany, nic takového v řízení před správním orgánem neuváděl, jde podle žalovaného o účelové tvrzení; proto nelze ani shledat důvodnou námitku, že nemohl využít institutu vnitřního přesídlení. Stěžovatel neopustil vlast z důvodů azylově relevantních dle § 12 zákona o azylu a nehrozí mu v případě návratu žádné jednání ztotožnitelné s vážnou újmou dle § 14a zákona o azylu. Žalovaný namítá, že kasační stížnost neobsahuje ani tvrzení, z něhož by bylo možno dovodit, v čem spatřuje stěžovatel přijatelnost kasační stížnosti dle § 104a s. ř. s. Ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje odpověď na námitky stěžovatele uplatněné v kasační stížnosti. Proto žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl jako nedůvodnou.

[5] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou.

[6] Vzhledem k okolnosti, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany lze pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS; všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná na www.nssoud.cz). Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.

[7] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[8] Ze správního spisu, zejména z žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu a z protokolu o pohovoru, který s ním vedl pracovník žalovaného, je zřejmé, že důvodem stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu a opuštění země původu jsou spory o zemědělskou půdu se strýcem, který jej chtěl dle jeho tvrzení zabít. Jeho otec zemřel, když mu byli dva roky, před

pokračování

smrtí slíbil mladšímu bratrovi, že se jeho sestra A. provdá za syna strýce. S matkou se odstěhoval k jejím rodičům, pak se vrátili, sestra se provdala, ale vznikly problémy kvůli dědictví. Strýc chtěl získat celou půdu, respektive si na ni činili nárok jeho děti a spor vyústil asi před deseti lety v rozvod sestry a rodiny se staly nepřáteli. To vyvrcholilo v roce 2010 vzájemnou střelbou. Tento incident nahlásili na policii, maminka měla o něj strach a doporučila mu proto, aby z Pákistánu odešel, na strýce podali trestní oznámení. I vůči stěžovateli bylo v dubnu 2010 vedeno trestní stíhání na základě falešného obvinění ze strany strýce, u soudu došlo ke smíru, přesto nevraživost ze strany strýce přetrvávala až do jeho odjezdu v roce 2012. Kdyby se vrátil, problémy by pokračovaly, protože pozemek a celý majetek je napsán na jeho jméno, pozemek pronajímají, matce již nikdo nic neudělá, je starší a žije u sestry stěžovatele ve městě. Svá tvrzení stěžovatel hodlal doložit oznámením a protokolem od policie a zprávou od ní o zadržení strýcovy zbraně.

[9] V projednávané věci Nejvyšší správní soud v kasační stížnosti nenalézá tvrzení stěžovatele, které by představovalo přesah vlastních zájmů stěžovatele. Stěžovatel vytýká jako nesprávné vyhodnocení jím tvrzených důvodů pronásledování v zemi původu. K otázce výkladu pojmu pronásledování ve smyslu zákona o azylu v případech potíží žadatele o azyl se soukromými osobami v zemi původu se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 22. 10. 2003, č. j. 4 Azs 14/2003 - 48, publikovaném pod č. 115/2004 Sb. NSS, či v rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36. V rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, dostupném na www.nssoud.cz, vyjádřil právní názor, že „*vyhrožování ze strany soukromých osob nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, jestliže ze zpráv, které byly podkladem pro rozhodnutí správního orgánu, vyplývá, že politický systém v zemi původu dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti nebyly v řízení vyvráceny*“. V daném případě stěžovatel sám uvedl, že vyvrcholení sporů mezi rodinami se stalo předmětem šetření policie a následně soudu, kde došlo ke smíru, nelze tak mít za to, že by orgány státní moci nebyly ochotny a ani schopny mu poskytnout ochranu. Příčinou trvající nevraživosti mezi rodinami nadto jsou spory o pozemky. Obavy z ohrožení života ze strany soukromých osob, navíc osob v příbuzenských vztazích, kdy příčinou vzájemných neshod je spor o majetek, nelze podřadit pod žádnou ze skutečností uvedenou v zákoně o azylu, která by odůvodňovala udělení azylu. Problémy stěžovatele ve vlasti tak nebyly zapříčiněny azylově relevantními důvody ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, tedy pronásledováním z důvodu rasy, pohlaví, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávání určitých politických názorů. Lze odkázat na rozsudek ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, podle něhož „*skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona)*“. I k pochybnostem o schopnosti státních orgánů ochránit žadatele o azyl v zemi jeho původu se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozhodnutí ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37, dostupném na www.nssoud.cz. Námitku stěžovatele, že soud nesprávně vyhodnotil právní otázku jeho pronásledování v zemi původu, respektive, že tak nesprávně učinil již žalovaný, a soud měl z tohoto důvodu napadené rozhodnutí žalovaného zrušit, tak nelze shledat důvodnou.

[10] Rozsudek krajského soudu Nejvyšší správní soud neshledal ani nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Namítá-li obecně stěžovatel, že soud „*nesplnil svoji přezkoumatelnou zákonnou povinnost a nenapravil nesprávné rozhodnutí při řešení otázky, že mi skutečně v zemi původu brozí pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině a vážná újma*“, odkazuje

Nejvyšší správní soud na svoji ustálenou judikaturu, dle níž je rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů mimo jiné tehdy „[n]ení-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené“, a to zejména tehdy „jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, publikovaný pod č. 689/2005 Sb. NSS). Nedostatkem důvodů přitom „nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny“ (srov. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS). Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů bude dána rovněž tehdy, „opomene-li krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumat jednu ze žalobních námitek“ (rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud rovněž již v rozsudku č. j. 3 Azs 47/2009– 59 odkázal i na rozsudky týkající se přímo řízení ve věcech mezinárodní ochrany (č. j. 3 Azs 23/2006 – 40) ve vztahu ke kasačnímu důvodu dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[11] V nyní projednávaném případě bylo přezkumu krajského soudu podrobeno rozhodnutí žalovaného o žádosti žalobce, jímž byla tato žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Žádost stěžovatele ani jeho výpověď ve správním řízení neobsahuje obecné tím spíše ani žádné konkrétní tvrzení, z něhož by bylo možno usuzovat, že se žadatel cítí být pronásledován pro příslušnost k jakékoliv „sociální skupině“. Konečně i sám stěžovatel při jednání před krajským soudem uvedl, že nebýt sporu o pozemek, nic by jej nenutilo z Pakistánu odejít. Obecná námitka vůči rozhodnutí žalovaného tak nemohla před krajským soudem obstát. Krajský soud byl vázán žalobními body uplatněnými v podané žalobě, v nich však žalobce toliko znovu zopakoval svá tvrzení o pronásledování ze strany strýce, resp. švagra, která uvedl již v žádosti, a toliko obecně namítl, že se žalovaný *nevypořádal i s jeho tvrzeními o tom, že mu hrozí pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině podle § 12 písm. b) zákona o azylu a také vážná újma podle § 14a*. Krajský soud proto v odůvodnění rozsudku poukázal na deficit tvrzení žalobce o příslušnosti k „sociální skupině“ a uzavřel, že podle tvrzení žalobce samého šlo o spory o pozemek mezi příbuznými rodinami. Obdobně se soud vypořádal s námitkou údajně hrozící újmy dle § 14a zákona o azylu v případě návratu stěžovatele do vlasti. Rozsudek krajského soudu není nepřezkoumatelný, neboť se všemi uplatněnými námitkami žalobce ve vztahu k naplnění podmínek udělení mezinárodní ochrany dle § 12 i § 14 a § 14a zákona o azylu zabývá, rovněž tak posouzení podmínek pro udělení mezinárodní ochrany vyplývá i z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného. Skutečnost, že soud dospěl ke stejnému právnímu závěru jako žalovaný, a to, že tvrzený způsob pronásledování není „azylově relevantním pronásledováním“ dle § 12 zákona o azylu, odlišnému od názoru stěžovatele, neznamená, že právní otázka byla posouzena nesprávně, ani nečiní rozsudek nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů.

[12] Nelze tak ani přisvědčit nesouhlasu stěžovatele s dílčím závěrem žalovaného, že mu nic nebránilo v tzv. vnitřním přesídlení. Tento úsudek vycházel ze zjištění, resp. tvrzení samotného stěžovatele jako žadatele o mezinárodní ochranu o tom, že se přestěhoval z vesnice do města G.

pokračování

V žalobě vůči tomu závěru námitka uplatněna nebyla, až při jednání na dotaz soudu, žalobce poukázal na styky švagra s policií, resp. že by si jej našel i v případě přestěhování do jiného místa v zemi původu. Soud se výslovně v odůvodnění napadeného rozsudku k možnosti tzv. vnitřního přesídlení nevyjadřoval; tato žalobní námitka nastolena nebyla; je proto nepřipustně uplatněna v kasační stížnosti (§ 104 odst. 4 s. ř. s.)

[13] Krajský soud nepochybil ani ve vztahu k aplikaci zásady *non-refoulement*. Tato zásada plynoucí z článku 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (publikována pod č. 208/1993 Sb.) se vztahuje na osoby, jež spadají pod definici uprchlíka vymezené v článku 1 písm. A. odst. 2 této úmluvy (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Azs 343/2004 – 56, publikovaný pod č. 721/2005 Sb. NSS). Stěžovatel ovšem v průběhu správního řízení netvrdil nic, z čeho by bylo možno usuzovat, že pod uvedenou definici spadá. Nejvyšší správní soud pouze pro úplnost doplňuje, že zásada *non-refoulement* byla v obecné rovině promítnuta též do institutu doplňkové ochrany v § 14a odst. 2 zákona o azylu (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2010, č. j. 6 Azs 15/2010 – 82, publikovaný pod č. 2175/2011 Sb. NSS). Situace stěžovatele přitom byla žalovaným i krajským soudem z hlediska možnosti udělení doplňkové ochrany – tedy i aplikace zásady *non-refoulement* – prověřena a posouzena. Závěr žalovaného, že stěžovateli nehrozí v Pákistánu žádné nebezpečí vážné újmy ve smyslu citovaného ustanovení, a že tedy jeho návrat (*refoulement*) do vlasti je možný, stěžovatel žádnými konkrétními tvrzeními či důkazy nezpochybnil.

[14] Za určitých okolností by mohla naplnit důvody přijatelnosti kasační stížnosti nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost, a to dokonce i za situace, kdy to stěžovatel ani výslovně nenamítne. Dle usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 totiž další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2010, č. j. 1 Azs 20/2010 - 238). O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat mj. tehdy, pokud krajský soud „*v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti*“. V daném případě Nejvyšší správní soud v této rovině posuzování rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným neshledal.

[15] Lze doplnit, že institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu) a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (ekonomických, osobních, rodinných) v zemi původu. Udělení azylu lze aplikovat pouze v omezeném počtu případů ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území ČR není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 – 43). Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že žalovaný i krajský soud v souladu s citovanou judikaturou vyhodnotily tvrzené soukromé vztahy stěžovatele tak, že nemohou být bez dalšího důvodem pro udělení azylu ani doplňkové ochrany.

[16] Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že námitky, jež stěžovatel učinil předmětem sporu, byly v judikatuře zdejšího soudu řešeny a krajský soud se nedopustil žádného pochybení, které by mohlo přivodit odlišnost rozhodnutí ve věci samé, a které by tak založilo přijatelnost kasační stížnosti.

[17] Judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky, které stěžovatel vznesl v kasační stížnosti. Kasační stížnost tedy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; Nejvyšší správní soud ji proto shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

[18] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s, podle něž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta. Zástupkyni, která byla stěžovateli ustanovena soudem, náleží mimosmluvní odměna a hotové výdaje, které v tomto případě platí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Soud proto zástupkyni přiznal částku 3.100 Kč za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a s § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a částku 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů s tímto úkonem spojených (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Jelikož je ustanovená zástupkyně plátkyní daně z přidané hodnoty, zvýšil soud v souladu s § 35 odst. 8 věta druhá nárok zástupkyně o částku 714 Kč odpovídající této dani. Celkem tedy zástupkyni náleží 4.114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. října 2014

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu